

Na osnovu člana 16. Zakona o elektroenergetskoj inspekciji ("Službene novine Federacije BiH", broj 8/02), federalni ministar energije, rudarstva i industrije donosi

PRAVILNIK

O UTVRĐIVANJU ISPUNJAVANJA UVJETA ZA OBAVLJANJE PERIODIČNIH PREGLEDA, MJERENJA I ISPITIVANJA NA ELEKTROENERGETSKIM POSTROJENJIMA, ELEKTRIČNIM UREĐAJIMA, ELEKTRIČNIM INSTALACIJAMA I IZDAVANJU ISPRAVA

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se uvjeti za obavljanje poslova periodičnih pregleda, ispitivanja i mjerenja na elektroenergetskim postrojenjima, električnim uređajima i električnim instalacijama na elektroenergetskim objektima i građevinama.

Pravna lica mogu obavljati poslove iz stava 1. ovog člana ako ispunjavaju uvjete u pogledu stručnih kadrova, tehničke opreme, metodologije mjerenja i ispitivanja i poslovnog prostora utvrđene ovim pravilnikom.

Periodični pregledi, ispitivanja i mjerenja na elektroenergetskim postrojenjima, električnim uređajima i električnim instalacijama na elektroenergetskim objektima i građevinama mogu se obavljati samo na osnovu odobrenja Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 2.

Periodični pregledi, mjerenja i ispitivanja iz člana 1. ovog pravilnika ne odnose se na ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnim i pomoćnim prostorijama.

Član 3.

Svrha periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja elektroenergetskih postrojenja, električnih uređaja i električnih instalacija je održavanje ispravnosti i sigurnosti funkcioniranja postrojenja, uređaja i instalacija i sprječavanje nastajanja povreda na radu prilikom njihove izgradnje, završnih ispitivanja, upotrebe i održavanja.

Član 4.

Pod pojmom "elektroenergetsko postrojenje" podrazumijeva se dio elektroenergetskog objekta kao građevinsko-elektromontažne cjeline koje služi za proizvodnju, prijenos, transformaciju ili razvođenje-distribuciju električne energije (elektrane, transformatorske stanice, rasklopna-razvodna postrojenja, mreže, kao i sistemi uzemljenja u navedenim objektima).

Pod pojmom "električni uređaj" podrazumijeva se dio ili dijelovi (oprema) elektroenergetskog postrojenja koji služe za uključivanje - isključivanje, za zaštitu, mjerenje i kontrolu pogona, za upravljanje i signalizaciju kao i za prijenos podataka i informacija.

Pod pojmom "električne instalacije" podrazumijeva se skup opreme, pribora i vodova niskog napona koji služe za vođenje električne energije prema potrošačima kao i za sve druge namjene kao što su instalacije za vatrodojavu, kontrolu, signalizaciju, prijenos podataka i dr., kao i gromobranske instalacije čija je namjena zaštita objekata, postrojenja, zgrada i sl. od atmosferskih pražnjenja.

Pod pojmom "građevine" podrazumijevaju se građevine svih vrsta, energetske, proizvodne i druge privredne građevine i postrojenja (industrijske građevine), vodoprivredne, saobraćajne, telekomunikacione, skladišta, sajmišta, igrališta, trgovi, sanitarne deponije, skloništa i druge slične građevine.

Član 5.

Periodične preglede, mjerenja i ispitivanja mogu obavljati i odgovarajuće isprave izdavati pravna lica koja ispunjavaju sljedeće uvjete:

- da posjeduju rješenje o upisu u sudski registar djelatnosti obavljanja periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja a koje se, u smislu standardne klasifikacije djelatnosti, obavljaju u okviru djelatnosti: tehničko ispitivanje i analize, istraživanje i eksperimentalni razvoj u tehničkim i tehnološkim naukama i arhitektonske i inženjerske djelatnosti i savjetovanje,
- da posjeduju poslovni prostor građevinsko-tehnički prikladan za namjenu za koju je određen i koji prostorno i rasporedom opreme i uređaja zadovoljava potrebe nesmetanog odvijanja pregleda, mjerenja i ispitivanja,
- da u radnom odnosu imaju potreban broj radnika odgovarajuće stručne spreme i kvalifikacija,
- da posjeduju odgovarajuću opremu (mjerne uređaje, instrumente i pribor sa nazivom, namjenom, proizvođačem, tipom, brojem i inventarskim brojem mjernog uređaja ili instrumenta) potrebnu za obavljanje poslova pregleda, mjerenja i ispitivanja navedenih u zahtjevu,
- da posjeduju razrađenu metodologiju rada za poslove navedene u zahtjevu sa spiskom procedura odnosno korištenih metoda kod mjerenja i ispitivanja sa posebnim aspektom koji se odnosi na zaštitu ljudi i imovine prilikom pregleda, ispitivanja i mjerenja.

Član 6.

Periodične preglede, mjerenja i ispitivanja mogu obavljati i odgovarajuće isprave izdavati pravna lica koja u radnom odnosu na neodređeno vrijeme imaju najmanje tri radnika odgovarajuće stručne kvalifikacije od kojih jednog radnika sa VII stepenom stručne spreme elektrotehničke struke odnosno diplomiranog inženjera elektrotehnike sa položenim stručnim ispitom i tri godine radnog iskustva u struci, ako isto lice nema naučno zvanje magistra ili doktora nauka iz oblasti elektrotehničke struke.

Radnik sa visokom stručnom spremom iz stava 1. ovog člana koji nema položen stručni ispit, dužan ga je položiti u roku od godine dana od dana izdavanja rješenja Ministarstva o čemu je pravno lice dužno Ministarstvu dostaviti odgovarajući dokaz. Sa radnikom visoke stručne spreme pravno lice može zasnovati radni odnos i sa nepunim radnim vremenom.

Član 7.

Zahtjevi za izdavanje odobrenja odnose se na sljedeće periodične preglede, mjerenja i ispitivanja:

- ispitivanje funkcionalnosti elektroenergetskih postrojenja, električnih uređaja i električnih instalacija,
- ispitivanje električnih zaštita i zaštitnih releja svih vrsta i svih naponskih nivoa,
- ispitivanje zaštite od istovremenog direktnog i indirektnog dodira dijelova pod naponom,
- ispitivanje zaštite od direktnog dodira dijelova pod naponom (izoliranje, pokrivanje, prepreke, prolazi, zaštitni uređaj diferencijalne struje),
- ispitivanje zaštite od indirektnog dodira dijelova pod naponom izvedenim u TN, IT i TT sistemima (ispitivanje otpora petlje, mjerenje struje kratkog spoja i ispitivanje zaštitnih uređaja diferencijalne struje - FI sklopke, zaštitno izoliranje, galvansko odvajanje i izjednačavanja potencijala),
- mjerenje otpora izolacije elektroenergetskih postrojenja, električnih uređaja, električnih transformatora, električnih generatora, električnih motora, električnih kablova i električnih instalacija,
- mjerenje napona koraka i napona dodira, mjerenje napona uzemljivača i mjerenje iznesenog potencijala,
- mjerenje otpora pogonskih (radnih) i zaštitnih sistema uzemljenja,
- mjerenje otpora izolirajućih podova i zidova,
- pregled gromobranskih instalacija i mjerenje otpora uzemljenja gromobranskih instalacija,
- mjerenje dielektrične čvrstoće izolacionih medija,
- mjerenje intenziteta osvjetljenosti,
- mjerenje otpora galvanske povezanosti (neprekidnosti) na instalacijama za izjednačavanje potencijala,
- pregled, ispitivanje i mjerenje uređaja za katodnu zaštitu,
- pregled i ispitivanje uređaja za zavarivanje,
- pregled i ispitivanje prijenosnih alata uređaja sa elektromotorom (mješalice, bušilice i sl.),
- ispitivanje, montaža i održavanje uređaja izrađenih u zaštiti IP i protiveksplozijskoj zaštiti (Ex izvedba),
- mjerenje, ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti stabilnih sistema za dojavu i gašenje požara, uređaja za kontrolno i zaštitno djelovanje i uređaja za sprječavanje širenja požara,
- mjerenje električnih veličina napona, struje, snage, energije, frekvence, $\cos \varphi$, magnetskih i električna polja, kapaciteta, induktiviteta i otpora,
- kontrola rada pokaznih i registrirajućih instrumenata i provjera redoslijeda faza u elektroenergetskim postrojenjima,
- utvrđivanje termovizijskom metodom stepena zagrijavanja dijelova elektroenergetskog postrojenja i opreme, sabirnica, električnih uređaja i sl.,
- mjerenje neelektričnih veličina temperatura, broja obrtaja, pritiska itd. električnim putem,
- specijalna mjerenja na električnim generatorima, motorima i transformatorima (mjerenje kapaciteta namotaja, mjerenje ugla dielektričkih gubitaka, mjerenje parcijalnih izbijanja, mjerenje napona osovine i napona ležajeva, mjerenje impedanse rotora i statora, utvrđivanje stepena zagrijavanja limova generatora, motora i transformatora, termovizijska ispitivanja itd.),
- ostali periodični pregledi, mjerenja i ispitivanja.

Član 8.

Mjerni uređaji, instrumenti i pribor za preglede, mjerenja i ispitivanja iz člana 7. ovog pravilnika moraju biti pogodni za primjenu savremenih naučnih metoda iz oblasti mjerenja i ispitivanja i dobijanja optimalnih rezultata.

Mjerni uređaji, instrumenti i pribor moraju odgovarati bosanskohercegovačkim standardima (BAS), međunarodnim standardima IEC ili evropskim normama EN. Mogu se koristiti i multifunkcijski mjerni uređaji.

Oprema iz stava 1. ovog člana mora biti odgovarajuće klase tačnosti i redovno baždarena i servisirana u propisanim rokovima, o čemu se vodi odgovarajuća evidencija.

Član 9.

Pravnom licu se može izdati odobrenje za obavljanje samo onih pregleda, mjerenja i ispitivanja za koje ima odgovarajuće mjerne uređaje, instrumente i pribor.

Član 10.

Pravno lice koje je izvršilo periodične preglede, mjerenja i ispitivanja dužno je sačiniti zapisnik koji sadrži:

- naziv pravnog lica koje je izvršilo periodične preglede, ispitivanja i mjerenja,
- naziv podnosioca zahtjeva,
- datum i mjesto pregleda,
- ime i prezime, stručnu spremu i radno iskustvo u struci radnika koji su izvršili preglede, mjerenja i ispitivanja,
- nazive pravilnika, propisa, normativa, standarda ili preporuka koji su korišteni pri pregledu, mjerenju i ispitivanju,
- naziv mjernog uređaja ili mjernog instrumenta,
- naziv primjenjene mjerne metode.

Sastavni dio zapisnika iz stava 1. ovog člana čine izvještaji i protokoli sa podacima o izvršenim pregledima, mjerenjima i ispitivanjima i ocjenom da li dobijeni rezultati zadovoljavaju, potpisani od odgovornih stručnih djelatnika sa visokom stručnom spremom.

Član 11.

Radi utvrđivanja postojanja uvjeta propisanih ovim pravilnikom federalni ministar energije, rudarstva i industrije (u daljem tekstu: ministar) posebnim rješenjem obrazuje stručnu interdisciplinarnu komisiju.

Član 12.

Komisiju iz člana 11. ovog pravilnika čine predsjednik i najmanje dva člana. U komisiju se mogu imenovati samo stručna lica koja imaju najmanje sedmi stepen školske spreme odgovarajućeg smjera i pet godina radnog iskustva u struci. U komisiju mogu biti imenovana stručna lica iz organa uprave, ustanova, institucija ili drugih pravnih lica, osim lica zaposlenih u preduzećima iz člana 1. ovog pravilnika. U sastavu komisije mora biti najmanje jedno stručno lice koje ima položen stručni ispit.

U pogledu načina i sadržaja rada komisije, naknada za rad članova komisije kao i vođenja evidencija i izdavanja javnih isprava nakon završetka rada komisije iz člana 11. pravilnika, primjenjuju se odgovarajuće odredbe Pravilnika o uslovima i načinu vršenja određenih intelektualnih usluga u oblastima rudarstva, geologije, energije i industrije ("Službene novine Federacije BiH", broj 44/98).

Član 13.

Rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti iz člana 1. ovog pravilnika, donijeta od strane Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije do dana stupanja na snagu ovog pravilnika, ostaju i dalje na snazi.

Član 14.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 13-02-1090/02
12. novembra 2002. godine
Sarajevo

Ministar
Hasan Bećirović, s. r.
